

ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, valamint a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyező Egyesületének
HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
(Budapest, VII., nagydíófa-utca 16., földszint 7.)

Megjelen minden hó 10-én, 20-án és
a hó utolsó napján.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

Közállapotaink.

Nálunk a mindent uraló politika intézi és dirigálja közállapotainkat. A keze belenyul a hivatali életbe is, mellőzve érdemet, számba nem véve tudást, szakértelmet, rátermettséget.

Hogy Wekerle és méltó társa: Popovics, ennek dacára a tisztviselői ranglétra legalsó fokától a mai magas polcra tudott emelkedni: ezt saját egyéniségük nagy kvalitásán kívül a viszonyok szerencsés alakulásának is köszönhetik. Az ő példájuk tehát kivételes, a minthogy kivételes az egyéniségük is!

Mert nálunk vagyon, családi összeköttetés, képviselői állás és casinói tagság kell ahhoz, már évtizedek óta, hogy valaki egy fontosabb pozíciót elfoglalhasson. Főispáni, államtitkári és magas bírói állások: mind az ilyen stréberekkel lettek betöltve, a kik affektálták a tudást és alaposan kihasználták mindazokat az előnyöket, a melyeket a politika számukra tartogatott.

Innen van, hogy igen sokan olyan állásba jutottak, és még ma is vannak, a melyet más államokban az igazi érdemnek szoktak tartogatni. És innen van, hogy a politika letarolta a tisztviselőkben a nemes ambíciót, mert hisz a mint egy magasabb állás megürül, igen sokszor nem a rangsor és az érdem szerint következő tisztviselő kapja meg azt, hanem olyan politikus vagy casinói tag, a ki mindenhez érthet a világon, csak ahhoz a mesterséghez nem, a melyet az az állás megkövetel.

És mert ezt tudva, sokan örületesen költek csak azért, hogy a kapaszkodás és a magasabb állásokba való bejutás feltételeit megszerezzék, tiszta dolog, hogy nem egy ilyen stréber csakhamar apró pénzzé váltotta az állásával járó befolyását, hogy így az anyagi romlástól megszabaduljon...

Ott van a *Latkóczy Imre* esete. Az egyszerű ügyvéd játszva lett főispán, majd államtitkár. Kinevezték később a közigazgatási bíróság másod-

elnökévé és a főrendiház tagjává is. Sőt belső titkos tanácsos is lett. Szóval kapott címet, rangot, jövedelmet: a mi millió becsületes polgárnak nem jut — és visszaélt állásával, összeköttetéseiével, a mitől a magyar államnak ötvenezer alkalmazottja undorral irtózik...

Nem Latkóczyval bajlódunk mi most. Megbukott, erkölcsileg halott emberrel nem állunk szóba. De igen is szóba kell hozzuk a mi szomorú közállapotainkat, a melyek Latkóczy esetében nyilatkoztak meg a maguk valódiságában.

Mert hogy a szerencsétlen ember tiltott uton pénzt keresett, ez az ő erkölcsi hanyatlásának jele. De hogy hamis uton pénzt *tudott* is keresni, ez már azt jelenti, hogy nálunk csak *nagy állásu* embernek kell jelentkezni: és nyitva van előtte minden ajtó... De jelenti azt is, hogy a mi közállapotaink nagyon betegesek és ha nem térünk észre, még sok-sok Latkóczy-féle eset fog ismétlődni... Avagy nem tudná azt senki, hogy egy-egy állás betöltésénél, vagy rendszeres előléptetésnél egy-egy nagyfejű embernek a névjege teljesen elegendő ahhoz, hogy az igazi érdemet félre lökve, a protegált egyén jusson az üres állásba!?

A kormány és képviselőház egy intő jelet láthat a Latkóczy bukásában. Sehol a világon sincs az, hogy a politikai szereplés, meg a casinói összeköttetés minősítsen bárkit is magasabb tisztviselői állás elfoglalására. Másutt a tisztviselők ezreinek legkiválóbbjait választják ki és ezeket ültetik a szaktudást, megbízhatóságot és rendíthetetlen igazságosságot igénylő magasabb állásokba. Mert a politikát megtanulhatja könnyen a tisztviselő, de a hivatali állásban szükséges tudást nem adják ingyen. Egy hosszú élet tapasztalata kell ahhoz és nem politikai érdem. Más államban Latkóczy egyszerű ügyvéd maradt volna egy hosszú életen át és meglehet, hogy mint ilyen, még szolgálatot is tehetett volna hazájának. De

a mi politikai erkölcsünk feltölték őt a legmagasabb polcra, a hol aztán elszédült: magával rántva iszonyu bukásával családját is.

Tudjuk mi azt nagyon jól, hogy ez a megrendítően szomorú eset még mindig nem fogja közállapotainkat megváltoztatni. Mert — valljuk meg őszintén — sok-sok dolog nem jól van nálunk. Avagy a protekció nem egyik válfaja annak a bűnös visszaélésnek, a melynek áldozatáról most szólnunk? Ki kezeskedik nekem arról, hogy azok a megkereső, ajánló, beprotégáló levelek, a melyek a ministeriumokba érkeznek, nincsenek-e megfizetve, honorálva? . . .

Dr. Katona.

Batthyány Tivadar gr. Nagyenyedén.

Az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete»-nek közszeretében álló elnöke: Batthyány Tivadar gr., az elmúlt vasárnapot Nagyenyedén töltötte. Holló Lajossal utazott oda — politikai célból. De a mi elnökünk nem jelenhet meg széles e hazában sehol, a hol az állami tisztviselők őt tüntető szeretettel körül ne vennék.

Igy történt Nagyenyedén is. Az érkezés alkalmával ott volt a pályaudvaron az egész polgárság, élén a főispánnal; de ott volt a mi nagyenyedi körünk küldöttsége is, Berczky Miksa m. kir. pénzügyigazgató-helyettes vezetése alatt, hogy az érkező grófot a legmelegebben üdvözölje. Hiszen Batthyány Tivadar a nagyenyedi körnek tiszteletbeli elnöke.

Batthyány Tivadart kellemesen lepte meg ottani tisztviselőtársaink megjelenése és ennek az üdvözlő-beszédre adott rövid válaszában kifejezést is adott.

A politikai nagygyűlés lefolyása annyiban érdekel, hogy Batthyány Tivadar gr. az ő beszédjében a tisztviselői kérdésre is kitért. Mindenekelőtt hangoztatta a tisztviselőknek az Országos Egyesület keretében való tömörülését és a helyi alakulatoknak minden városban való szervezésének szükségességét. Ezek a mi szervezeteink nem politizálnak, de egy alapelvük van: a magyar nemzeti állam és a magyar hazafiság jegyében működni. E mellett agítál ő is és felhívja ezuttal is a tisztviselőket, hogy részleges mozgalmakkal és külön szakonként alakított egyesületekkel ne gyöngítsék a központi szervet: az «Állami Tisztviselők Országos Egyesületét».

Felsorolta azokat a teendőket, a melyek az Országos Egyesületre várnak. Első a statusrendezésnek az egész vonalon való keresztülvitele. Így például a posta-távírdánál a kezelési szaknál kevés történt, a műszaki szaknál pedig éppen semmi. Ismeretes az is, hogy az adóhivataliaknál is csak részlegesen lett a rendezés keresztülvite. Itt is tenni kell valamit, mert az adóhivataliak nem érdemelték meg, hogy velük ilyen mostohán bánjon a kormány. Aztán ott van az erdészeti tisztikar. Ezek is várják a statusrendezést.

A második fontos kérdés a napidijasok helyzetének javítása és a harmadik a szolgálati pragmatika. Ezt az utóbbit programjába vette fel a 48-as párt és így most már nem is kéri, hanem a leghatározottabban követeli a szolgálati pragmatika megalkotását.

A negyedik teendő a tisztviselői hitelkérdés rendezése. A nagygyűlés után tisztelgett gróf Batthyány Tivadarnál

Berczky Miksa pénzügyigazgató-helyettes, a nagyenyedi tisztviselőkör elnökének vezetése alatt, a kör küldöttsége.

Berczky Miksa szép beszédben üdvözölte a tisztviselőkar érdekének legmelegebb előharcosát: Batthyány Tivadar grófot és vázolta a szegedi congressus határozatait, azon reményének adott kifejezést, hogy a nemes gróf bölcs vezetése alatt az Országos Egyesület a boldogulás révpartjába fogja vezetni a magyar állami tisztviselőket.

Batthyány Tivadar az ő válaszában ismételve kitért mindazokra a kérdésekre, a melyek sürgős megoldást várnak, ha azt akarjuk, hogy a tisztviselők megelégedetten és kedvvel, ambícióval végezzék feladatukat. Utal ez alkalommal is arra, hogy elhibázott dolog az, midőn a tisztviselők kisebb csoportokra oszlanak és külön, kisebb egyesületeket alakítva igyekeznek a központi Egyesülettől elszakadva működni. Így célt soha sem érünk. Mi csak egy közös központi nagy szervezetben, a nagy testület egységében, egységes tömörülésben érhetünk célt és ezért intve-inti a tisztviselőket, hogy a parciális mozgalmakat szereljék le. Együttal felhasználja az alkalmat és köszönetet mond a nagyenyedi körnek, hogy őt díszelnöknek megválasztották. Ez a díszes állása is megkövetelte, hogy nyíltan és őszintén szóljon, éppen Nagyenyedén. Látja, hogy a nagyenyedi kör helyesli az ő intő szavait és azt az utat, a melyre a nagy tisztviselő-család minden egyes tagját terelni szeretné.

A szegedi congressus határozatai képezik a mi programunkat, a melynek fokozatos megvalósításán tervszerűleg kell dolgozni mindnyájunknak. Utalt a politikai beszédjében elmondottakra és felemlítette, hogy habár bizonyos oldalról rossz szemmel nézik az ő működését, melyet a tisztviselők érdekében kifejt, ennek dacára ő senki által el nem engedi térítettni magát arról az utról, a melyen haladva, hiszi és reményli elérni az állami tisztviselők boldogulását.

Külön üdvözlö végül az állami tanítókat, a kik oly szép számban jelentek meg a küldöttségben és jó példával mennek elől ott, a hol az egyetértésről, az együttműködésről van szó.

Este kikisérték a tisztviselők Batthyány Tivadart a vasuti vonalhoz, a hol újból a legmelegebb szeretettel és ragaszkodással bucsúztak el a nemes gróftól.

Az adóhivatali segéd.

Az a közlemény, melyet lapunk legutóbbi számában hoztunk és mely az *adóhivatali segéd* elnevezés ellen foglal állást, a m. kir. adóhivatali tisztikarban általános helyeslésre talált. Kemény József győri m. kir. adóhivatali segéd irta azt, azon alkalomból, hogy most nyomorították meg ezzel a címmel.

De hogy ez a csuf elnevezés milyen kavardást okoz nemcsak a hivatalokban, de a családokban is, valamint a társadalmi érintkezésben, arról igazán sok példát tudnánk elmondani. Így a közelebbi napokban meghalt Debreczenben *Borbély József* ottani m. kir. adóhivatali segéd. A gyászoló család restelte kitenni a gyászjelentésben az elhunyt valódi címét és helyette elnevezte «*adóhivatali segéd tisztnek*», jelölül annak, hogy a csufondáros elnevezést nemcsak maguk a tisztviselők, de hozzátartozóik is restellik használni.

Megyeri Miklós m. kir. adóhivatali segéd, valószínűleg elhalt kartársa gyászjelentésének hatása alatt, a következőket írja lapunknak:

«Végre nekünk is kellene valamit tenni, mert ez a címzés igazán türethetetlen és megszegyenítő. Legjobb volna, nézetem szerint, ha az összes segédek ezen csuda-cím

letörlése iránt vagy maguk fordulnának a pénzügyminiszterhez, vagy a mi tán még helyesebb: ha az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete útján kérnék ennek a magyar nyelvben érthetetlen és reánk nézve megszegyenítő címnek eltörlését és helyette az *ellenőri* cím alkalmazását. Mert végre is, miért ne lehetne egy-ugyanazon hivatalban több *ellenőr*, ha a számvevőségeknél lehet több számtanácsos, több számvizsgáló stb., sőt a járásbiróságoknál is lehet több járásbíró. Azt hiszem, hogyha az Országos Egyesület kérelmünket a miniszter elé terjesztené, nem zárkoznának el ott, ezen csupán néhány tollvonásba kerülő kérelmünk teljesítésétől. *Megyery Miklós* m. kir. adóhivatali segéd.»

Mondanunk sem kell, hogy *Megyery* kartársunk nézetét osztjuk. Egy percig sem kételkedünk, hogy ha több adóhivatali segéd, a cím megváltoztatása iránt Országos Egyesületünket felkéri, az igazgató-választmány módot fog találni, hogy ennek a kérdésnek a kedvező, mindenkit kielégítő megoldását siettesse. Legcélszerűbb volna tehát, ha a két felszólaló: *Megyery Miklós* debreczeni és *Kemény József* győri m. kir. adóhivatali segédek megindítják a mozgalmat és egy, a pénzügyminiszteriumhoz intézett kérelemben kifejtjenék óhajtasukat. Ezt a kérelmet küldjék Országos Egyesületünkhöz, a mely azt bizonyára a legmelegebb támogatással fogja illetékes helyre juttatni. Miután pedig úgy tudjuk, hogy az illetékes körökben sem látják jó szemmel a csuf elnevezést, van reményünk arra, hogy ez a lépés megfelelő eredménnyel is fog járni.

Egyesületi élet.

× *A lippai állami tisztviselők körének* választmánya Földes János erdőtanácsos elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak *Ábrai János* m. kir. adótárnok alelnök, *Schweiger Gábor* jegyző, *Keller Károly* pénztárnok, *Gavrilovics Szilárd* és *Fischer Jakab* bizottsági tagok. Új tagul fölvettek 22-t. Szóba került a lakbérrendezésre vonatkozólag a központ által kiadott körlevél, valamint a szakbizottságok alakítása. Ezzel kapcsolatosan bejelenti elnök azt is, hogy az állami erdőtisztek statusrendezése ügyében való közbelépésre sürgősen felkérte *Batthyány Tivadar* grófot s felolvassa annak erre adott, *Lajtafalun* kelt feleletét, mely szerint ő az akció megindítására táviratilag felkérte a társelnököket s igéri, hogy Budapestre érkezésekor a földmívelési és pénzügyminiszter uraknál el fog járni, mert «feltétlenül igazságos, hogy az államerdészeti tisztviselői kar a többi állami tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesíttessék». A választmányi tagok hálás köszönettel veszik gróf *Batthyány* e lelkes közbenjárását s örömmel veszik tudomásul az elnöknek ama bejelentését is, hogy az egyes szakbizottságokba már tagajánlások is történtek. — *Fischer Jakab* lippai állatorvos indítványára elhatározott, hogy az állami állatorvosok részére is alakíttassék szakbizottság.

× *A hunyadmegyei állami tisztviselők köre* f. hó 24 én *Déván*, rendkívüli közgyűlést tartott *Andersen László* pénzügyigazgató elnöklete alatt. A közgyűlés tárgya: egy ideiglenes titkár választása, a megerősített alapszabályok bemutatása, a lakbérrendezés tárgyában való állásfoglalás. A közgyűlés lefolyásáról majd hirt adunk.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete győri körének* választmánya *Ember János* magy. kir. tanfelügyelő elnöklete alatt ülést tartott. A napirend első pontjaként az elnök előterjesztést tett az állami tisztviselők lakpénzügyében kiadott kormányrendeletéről. Bizalmas tárgyalás indult meg abban az irányban, mily mód volna a legalkalmasabb arra, hogy az Egyesület a pénzügyminiszteriumban tárgyalás alatt álló pénzügyigazgatósági fölterjesztést hat-

hatósan támogassa. El lett határozva, hogy a választmányból kiküldött szűkebb bizottság bizalmasan fölkerje *Hlatky-Schlichter Lajos* orsz. képviselőt a tisztviselők lakpénzügyének illetékes helyen való támogatására. Második pontul az elnök bejelentette, hogy a kör ünnepi közgyűléséről gróf *Batthyány Tivadar* országos egyesületi elnökhöz intézett üdvözlő táviratra levélben válaszolt. Ugyancsak örömmel vette tudomásul a választmány *Halász Ferenc* miniszteri tanácsos alelnökünk levelét, a melyben diszelnökké történt megválasztását köszöni. — *Milcsevics János* pénzügyi segédtitkárt felkérték, fogadja el a főtitkári állást addig, míg a választás megtörténik. Ezután a választmány küldöttsége *Ember János* elnök vezetésével tiszteltgett a város országgyűlési képviselőjénél. A küldöttség vezetője tolmácsolta a Győrött állomásozó tisztviselők óhajtasát, bizalommal fölkerívén a képviselőt, hogy kísérelje figyelemmel a pénzügyminiszteriumban folyó tárgyalásokat és legyen szószólójuk. Ha szükségesnek látja, figyelmeztesse a kört — legjobb belátása szerint — esetleges tenni valóra. Hangsúlyozta azonban, hogy nem kívánja, hogy a képviselő küldöttséget vezessen a miniszterelnök elé, a kit a győri tisztviselők nem akarnak zaklatni és zaklatásnak kitenni. A képviselő megnyugtató választ adott.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete kassai körének* előkészítő munkálatai serényen haladnak előre. Eddig 130 tisztviselőtársunk jelentkezett tagul. Az alapszabálytervezetet a kiküldött bizottság már letárgyalta és rövid időn belül a nagybizottság elé fog kerülni. Így valószínű, hogy a folyó évben a kör még megtarthatja alakuló közgyűlését.

Orsz. Egyesület hivatalos közleményei.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének győri köre*, a legutóbb tartott ünnepélyes közgyűlés alkalmából táviratilag üdvözölte *Batthyány Tivadar* grófot. Ezen táviratra most elnökünk, *Ember János*hoz intézett levélben válaszolt.

«Mindenek előtt — így szól a levél — fogadja kérem Nagyságod és tolmácsolja győri igen t. tagtársainknak mélyen érzett hálámát ama megtiszteltetésért, melyben az által részesítettek, hogy a közgyűlésen rólam megemlékezni s engem üdvözölni szivesek voltak. Szives kollégialis érzelmeiket, méltóztassanak elhinni, teljes szívemből viszonzom. Nagy horderejű és igen gyakran nagyon kényes és nehéz feladatot vállaltam magamra akkor, a midőn az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» elnöki székét elfoglaltam, mert egyetünknek feladata, hogy az állam polgári alkalmazottai anyagi és erkölcsi érdekeinek kivívása körül folyó állandó és folytonos országos akciót egységes irányban s a testület méltóságához mért fellépéssel a szolgálati fejelembe figyelembe vételével, de egyuttal erélyesen és céltudatosan vezesse. Örömmel konstatalhatom, hogy azon idő óta, hogy az Egyesület elnöki tisztét elvállaltam, a szegedi congressuson megállapított általános és részletes tisztviselői program nem egy pontját vittük már tetemesen előbbre. Amde el kell ismernünk, hogy a munka nagyobb és nehezebb része még mindig a jövő problémái közé tartozik. A megkezdett statusrendezés, igazságos és minél gyorsabb végrehajtása az egész vonalon az összes kategóriákra nézve, Egyesületünk legaktuálisabb feladatai közé tartozik. E mellett azonban még egész sorozata a megoldandó kérdéseknek áll előttünk, a melyek közül legyen szabad ezuttal különösen a szolgálati pragmatika törvénybe iktatását, a tisztviselői hitelügyek országos nagyszabású rendezését, a tisztviselői alap létesítését, a nyugdíjtörvény revízióját s a lakbérrendezést különösen kiemelnem. Hogy Egyesületünk a reá háramló feladatokat teljes sikerrel vezethesse, ahhoz feltétlenül szükségünk van arra, hogy minden nagyobb vidéki gócpontban, szoros kapcsolatban Országos Egyesületünkkel, körök létesüljenek, mert ezek nélkül szerve-

zetünk hiányos s működése nem teljes. Ezen elvitázhatlan igazság alapján értesültem különös örömmel a győri kör végleges megalakulásáról, mely alkalomból a szent ügy érdekében, melynek szolgálatában állunk, szívem egész melegével üdvözlöm igen t. kartársainkat s kérem ugy Nagyságodat, mint a győri kör elnökét, valamint a kör választmányát s minden egyes tagját, legyenek meggyőződve arról, hogy az Országos Egyesület vezetősége s ennek soraiban szerény magam is, mindenkor arra fogunk törekedni, hogy az Önök támogatásával, gyakorlati tanácsaival élve, a magyar állam polgári tisztviselőinek nagy érdekeit mentül hatékonyabban előbbre vigyük. Magamat további szíves jó indulatukba ajánlva s szíves támogatásukat továbbra is kérve, vagyok kartársi és hazafias üdvözléssel, Nagyságodnak Lajtafalu, 1908 október 11. készséges tisztelő hive Batthyány Tivadar.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete* 1908. évi november hó 3-án (kedden) délután 6 órakor az Első Magyar Általános Tisztviselő-Egyület palotájában lévő egyesületi helyiségében (II. Főherceg Albrecht-ut 11. sz.) rendes választmányi ülést tart. Az ülés tárgya: 1. Titkár, pénztárnok és ellenőr jelentése. 2. A nyugdíjasok ügyében kiküldött bizottság által szerkesztett kérvény. 3. A szakbizottságok alakítása tárgyában kiküldött bizottság folytatóságos jelentése. 4. Indítvány a XI—VII. fizetési osztályokba sorozott tisztviselők részére a fizetési fokozatok várakozási idejének csökkentése iránt.

Apróságok.

A kecskeméti törvényszéken történt.
— Hát csak hozzon egy egykoronás bélyegyet, annyit kell ragasztani az írásra, — mondja a bíró.
— Igónis kéröm. Mingyár hozom, — válaszolja a tanyás magyar illendően. De utközben elkapja egy ügyvéd, a ki meghallotta a párbeszédet és megkérdi:
— Van-e pénze, barátom?
— Igónis, kérem átosan.
— Hát akkor nézze, ne fáradjon, van itt nálam éppen egy egykoronás bélyeg, szívesen átadom magának, — készségeskedik az ügyvéd, mire a tanyás magyar félig csodálkozva, félig gyanakodva rápislant az ügyvédre és csendes hangon ennyit mond:
— Mán tekintetős uram, né tessék rossz névön venni, de kovácstul szemet, ügyvédtül bélyegöt nem vöszök. Mán csak inkább leballagok ide a sarokra a bótba.

Neogrády Károly, a ki a belügyminisiteriumban volt alkalmazva, vizsgálati fogságba került, mert üzletszerűen hamisított utleveleket.

Dr. Visontai Soma volt a védője. Visontai annak volt tántoríthatatlan hive, hogy minden intelligens vádlott örültnek deklarálendő, ha másként el nem kerülheti a börtönbüntetést. Neográdyról az elmeszakértők azt a véleményt adták, hogy örült, s már a tett elkövetésekor is beszámíthatatlan állapotban volt. Mikor Neogrády ily módon szabadult, Visontai magához hívta védencét, a ki hálás köszönetet mondott védőjének a fényes eredményért.

— No lássa, — mondta barátságosan Visontai — fényesen dolgoztunk és az a kétezer korona, a miről ön nekem honorárium-levelet állított ki pár héttel ezelőtt, igazán semmi az én emberfölvötti fáradozásoméért.

— Honorárium?
— Ugyan, kérem, — tört ki idegesen Visontai — előttem ne adja a bolondot, hiszen itt van a honorárium-levelel a sajátkezű aláírásával.

— Csakhogy az érvénytelen, instálom, mert a mikor aláírtam, örült voltam.

Es Visontai, a fényes eredmény dacára, még ma sem jutott a honoráriumhoz.

VEGYES.

* **A kir. bíró.** Ismeretes lapunk olvasói előtt az az állásfoglalásunk, hogy a magyar szent korona területén levő állami tisztviselők és bírák, *magy. királyiaknak* nevezendők. E szerint téves és helytelen az, hogy a *magy kir.*

adótárnok magát egyszerűen *kir.*-nak nevezze és helytelen az is, hogy a bírákat csak *kir.*-nak írják és a törvényszékeket és ítélőtáblákat nem — mint kellene — *magy. királyiaknak*, hanem *csak királyinak* nevezik. Ez utóbbi elnevezés helyességét vitatta lapunkban *Töry Gusztáv dr.* igazságügyi államtitkár is. Lapunk felelős szerkesztője e napokban Győrött járván, kellemes meglepetéssel vette észre, hogy a vasuti pályaudvar közvetlen közelében levő nagy épület kapuja felett a *győri ítélőtábla* felirata látható. Ez a címtábla így szól: *Magyar királyi ítélőtábla*... és azt igazolja, hogy a győri magy. kir. ítélőtábla elnöke a mi fel-fogásunkat osztja. De igazolja egyúttal azt is, hogy az igazságügyminisiteriumnak ebben a kérdésben elfoglalt álláspontja *nem érvényesül az egész vonalon*, mert hisz' a győri címirat éppen ennek az ellenkezőjét hirdeti. Láthatja ebből is a tudós államtitkár, hogy a mi állásfoglalásunk nem magában álló, hanem osztják azt a bíróságok is. És mert még mindig van okunk reményelni, hogy a *helyes* elnevezésre nézve éppen *Töry Gusztáv dr.* lesz az, a ki a jeget megtöri, közzétettük ezt a mi felfedezésünket. Hátha ezzel is elősegítjük a kérdés helyes megoldását.

* **A kereskedelemügyi tárca** 1909. évi költségvetéséből a következő adatokat közölhetjük. A központi igazgatásnál 1 műszaki és 1 számtanácsosi állás be lett szüntetve és e helyett a vasuti szakosztályban 1 műszaki főtanácsosi, a számvevőségénél pedig egy főszámtanácsosi állás lett felvéve. *Az államépítészeti* hivataloknál be lett szüntetve 20 mérnöki állás és fel lett véve 5 műszaki főtanácsosi és 15 műszaki tanácsosi állás. (Megjegyzendő, hogy az indokolás *kir.* mérnöki állásról szól, *magy. kir.* helyett.) — *A posta és távírda* személyzeti kiadásait már ismertettük. Itt csak azt kívánjuk felemlíteni, hogy ezentúl *igazgatói* címet csak a vezérigazgatóság ügyosztályai és a kerületi igazgatóságok vezetésére hivatott VI. fiz. osztálybeli tisztviselők kapnak, míg a többiek, ha a VI-ik fiz. osztályba jutnak, főtanácsosokká lesznek kinevezve. — *A m. kir. zálogházaknál* 2 segéd-tiszt és 1 számtiszt állás jelentkezik mint szaporulat. — A közp. statisztikai hivatalnál 1 segédfogalmazói állás, 1 minisiteri osztálytanácsosi, 1 a VIII. fiz. osztályba tartozó főtiszt, 2 a X. fiz. osztálybeli tiszt állás be lett szüntetve. Ezek helyett szaporulat: 1 min. tanácsosi, 2 statisztikai tanácsosi és a IX. fiz. osztályba tartozó főtiszt állás. — *A szabadalmi hivatalnál* 1 műszaki bírói állás (a VI. fiz. osztályban) lett felvéve. Megjegyezzük még, hogy a kereskedelmi minisiteriumban 28 segédfogalmazó, 9 irodasegéd-tiszt és 20 számgyakornok, összesen tehát 57 egyén *díjtanul* szolgál. Mint a viszonyokat jellemzőt, azt is fel kell említenünk, hogy a minisiteriumban egy már 32 év óta egy és ugyanazon fizetési osztályban levő *irodatiszt* szolgál. Ennek most megadják a segédhivatali igazgatói fizetést.

* **A m. kir. postatakarékpénztári tisztviselők** 250 aláírással kérvényt adtak be a m. kir. kereskedelmi minisiterhez, a melyben kérik, hogy a statusrendezést rájuk is terjeszszék ki és pedig olyformán, hogy a más szolgálati ágakra nézve az 1909. évi költségvetésbe már felvett %-os arányt alkalmazza a postatakarékpénztáriakra is. Kérelmüket, melyet Országos Egyesületünkhöz is betérjesztettek, a következő szavakkal végezik: *Ime, ezekben tolmácsoljuk legalázatosabb kérését annak a tisztviselői karnak, mely nap-nap után legjobb tudásával, erős akarattal áldozza erejét, ifjúságát, Istentől nyert minden tehetségét azon intézet felvirágoztatására, mely egyik erős oszlopául van hivatva nemzetünk anyagi fejlődésének biztosítására. Hittel,*

bizalommal fordulunk Nagyméltóságodhoz, mert Nagyméltóságod egész hivatalos működése szakadatlan láncolata azon nemeslelkű intézkedéseknek, melyekkel a vezetésére bízott személyzetnek sorsát kedvezőbbé tenni igyekezett.» Egy pillanatig sem kételkedünk, hogy az igazgató-választmány a legmelegebben fogja támogatni postatakarékpénztári kartársaink jogos és méltányos kérelmét.

* **Az igazságügyminisztérium** számvevőségénél fennálló viszonyok tarthatatlanságáról már nem egy alkalommal szólottunk és sürgettük a számvevőségi szolgálat decentralizálását. Ez a mi jogos kívánságunk ugyanis máig sem valósult meg, egy dologban azonban mégis elismerték a mi kifogásaink jogosultságát és ez: hogy a vagyonekező hivatalokat és intézeteket gyakrabban kellene váratlanul megvizsgálni. E célra most az 1909. évi költségvetésbe 4 számtisztviselői állás lett szervezve. Hát ez olyan nesze semmi. Az ilyen személyzet-szaporítással a számvevőségi teendőket helyesebb ellátását alig lehet elérni. Mondanunk sem kell, hogy a magy. kir. igazságügyminisztérium 1909. évi költségvetésében következetesen: kir. ítélőtábla, kir. főügyészség, kir. irnok stb. van említve. A költségvetés azonban a m. kir. igazságügyi minisztérium és habár az lett kijelentve, hogy a minisztérium maga *magy. királynak* címezendő, az indokolásban mégis «kir. igazságügyminisztérium» kifejezés használtatik.

* **A kultuszminisztérium** 1909. évi költségvetésében a központi fogalmazási szaknál 3 segédfogalmazói állás megszüntetése mellett átszerveztetik 1 titkári állás osztálytanácsosivá, 1 segédtitkári titkáriivá, 1 fogalmazói segédtitkáriivá. A segédhivataloknál 2 irodasegédtitviselői állás lett megszüntetve és mint szaporulat felvéve: 1 irodatisztviselő helyett igazgatói, 1 segédtitviselő helyett irodatisztviselői állás. A számvevőségénél 14 számtisztviselői állást megszüntettek és 1 számtanácsosi állásból aligazgatói, 2 számvizsgálóból számtanácsosi, 5 ellenőriből számvizsgálói és 6 számtisztviselői állásból számellenőrit szerveztek.

A bosznia-hercegovinai hivatali életről lapunk legutóbbi számában megjelent közleményekre Szarajevóból két helyről is kaptunk megjegyzéseket. Mindkettő magyar ember és mint magyar tisztviselő mentek le Boszniába, hogy ott szolgálatot tegyenek. Az egyik, a ki már régebben van ott, a következőket írja nekünk:

«Igen találó az «Állami Tisztviselők Lapjának» az a megjegyzése, vagy mondjuk, a sorok között olvasható célzása, hogy Boszniában a magyar tisztviselő sorsa nem a legirigylésre méltó. El vagyunk mi itt temetve és ha arról van szó, hogy érettségünk azok, a kiktől függ, valamit tegyenek, mindég más nemzetiségiek lesznek előre tolva, — a mi hátrányunkra. Most meg, mióta az új viszonyok állanak fenn, a horvátok azok, a melyek egy kanál vízben bennünket megölnének. Ha nem volna családom és ha tudnám, hol kapnék hazámban kenyert, azonnal itt hagynám ezeket a tarthatatlan és türelhetetlen viszonyokat. Mert itt csak az osztrák meg a horvát boldogul. A magyar csak meg van túrve. Ezerszer megbántuk mi már, hogy ott hagytuk, az igaz, kevesebb fizetésünket és eljöttünk ide Boszniába, nagyobb fizetéssel, többnyire nagyobb ranggal is, de aztán olyan hivatali viszonyok közé, a melyeket ellenségemnek sem kívánok.»

* **A tandíjmentesség.** Országos Egyesületünk utolsóelőtti igazgató-választmányi ülésén szóba került a tandíjmentesség kérdése. A kormányelnök ugyanis leirt az Egyesülethez, kijelentve, hogy a családi pótlékot nem engedélyezheti. Ezen leirat tárgyalása során lett szóba hozva a tandíjmentesség. Most ugyanebben a kérdésben egy vidéki tisztviselőtársunk szólal fel, ezeket írván:

«Olvastuk e lapok hasábjain azt az indítványt, melyet

az Országos Egyesület ülésén László Pál kir. tanácsos pénzügyigazgató és Ebersz Károly ministeri tan. ur tettek. Csak azt lehet sajnálni, hogy a választmány a megokolt indítványt el nem fogadta, mert hogy mennyire kívánatos volna az, hogy a tisztviselők gyermekei tandíjmentességben részesíttessenek, azt csak azok a családos tisztviselők tudják, a kik minden év szeptember hónapjában 4—5 gyermeküket kénytelenek az iskolába beíratni. Csak magamról szólok, a kinek három, középiskolába járó gyermeke van. Tessék csak kiszámítani, mit tesz az, fejenként 16 kor. beíratást és 18 kor. tandíjat (egyharmadra) fizetni. Ezenkívül 20—26 kor. a tankönyv. Ez fejenként összesen 60 korona, vagyis három gyermek után 180 kor. No már most én a IX-ik fizetési osztályban vagyok. Kérdelem tisztelettel: miből, honnan teremtem én elő ezt a horribilis összeget? Pedig az én helyzetemben száz meg száz tisztviselőtársam van. Mindannyian keserű gondokkal éljük át az iskolakezdetének időpontját. Ha volna tandíjmentesség, a könyvekre szükséges összeget valahogy csak előteremtenők. De így, lehetetlen állapottal állunk szemben. Ugy a magam, mint itt állomásozó kartársaim nevében arra kérem tehát az Országos Egyesületet, ne ejtse el ezt a kérdést, hanem intézzen eziránt felterjesztést a kormányhoz. Oly nyomós indokok szólnak ezen jogosult kérelmünk mellett, hogy a kormány ezt valószínűleg engedélyezni is fogja. Teheti ezt annyival is inkább, mert ez az intézkedés újabb kiadással nem növeli a budgetet, legfeljebb a bevételekből marad el egy semmitmondó kis rész. Csodálkozni lehet azon, hogy eziránt magában a kultuszminisztériumban még nem találkozott előadó, a ki ezzel a kérdéssel foglalkozva, a tandíjmentesség megadása iránt maga tett volna előterjesztést a miniszternek. Talán jelen felszólalásom valamit lendít ezen a kérdésen, a melyet kár volna a napirendről levenni.»

* **Állami mérték-hitelesítő hivatalok.** A mérték-hitelesítés ügye 1909 január havában nagy átalakuláson megy keresztül. Ugyanis január 13-án lép életbe a mértékekről, ezek használatáról és ellenőrzéséről szóló 1907: V. t.-c., a mely megszünteti az állami központi mérték-hitelesítő m. kir. bizottságokat s a törvényhatósági mérték-hitelesítő hivatalokat. Ezek helyébe lépnek a központi mértékügyi intézet s az állami mérték-hitelesítő hivatalok. Ötven mérték-hitelesítő hivatalt fognak felállítani s 85 állami mérték-hitelesítői állást szerveznek és pedig a VIII-ik fizetési osztályban 1, a IX-ben 15, a X-ben 33 és a XI-ben 36 állást. Ezeknek az új hivataloknak és új állásoknak összes költsége 281,850 korona

* **A pénzügyi tárca** 1909. évi költségvetéséből a m. kir. dohányjövődék, nevezetesen pedig a dohánybevételeknél az 1909. évi budgetben fel lett véve mint szaporulat a IX. fiz. osztályban 12 és a XI-ben 1 állás. Beszüntetve lett a X-ben 13. A dohánygyártásnál a pécsi dohánygyár felállítása folytán: 1 a VII. fiz. osztályba sorozott igazgatói, 1 a VIII-ba sorozott aligazgatói állás lett felvéve. Ezenkívül még szaporulat: a IX-ben 2, a X-ben 2, a XI-ben 2 állás. A statusrendezés folytán megszüntetve lett a X-ben 7, a XI-ben 1 állás. E helyett fel lett véve a IX-ben 8. *A m. kir. lottójövődéknél*, a tisztviselők előmeneteli viszonyainak javítása érdekében, 1 a X. fiz. osztályba tartozó tisztviselői állás megszüntetése mellett, 1 a VII. fiz. osztályba sorozott pénzügyi tanácsosi állás lett felvéve az 1909. évi költségvetésbe. — *A m. kir. sójövődéknél* az előmeneteli viszonyok kedvezőbbé tételére nem sok történt. Az 1909. évi budgetben ugyanis felvettek 3 sőtárnoki állást a VIII-ik fiz. osztályba és 4 mázsatisztviselői állást a X-ben. E helyett megszüntettek a XI-ben 7 mázsatisztviselői állást.

* **A m. kir. adóhivatali tisztviselők** helyzetét tolmácsolja az a levél, melyet egy m. kir. I. oszt. adótárnok lapunk szerkesztőjéhez intézett. Közöljük azt szó szerint már azért is, mert a mi abban mondva van, az hűen tükrözi vissza a m. kir. adóhivatali tisztviselők felfogását,

lelkületét, kívánságát és sérelmeit. Adjuk a levelet a következőkben:

«Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete választmánya az adóhivatali tisztviselők egyesülete választmányának beadványát letárgyalva, meghozta a határozatot. A ki mélyre be tud tekinteni az adóhivatali testület lelkületébe, szomorú jelenségeket lát. És én azt hiszem, hogy ebben a tekintetben elég kompetens vagyok nyilatkozni. Évtizedek alatt megfoghatatlan okokból következetesen háttérbe szorítva, végre is tette hivatást a testületet, mert a keserűségek és az elcsüggedés árja nőttön nőtt, medréből ki kellett annak csapnia. A nagy többség elvesztette hitét mások jóakaró segítségével bízni. Jelszava lett: Segíts magadon úgy, a hogyan tudsz, hátha így boldogulsz. Nekünk, a kik igazságunk diadalra jutását az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének kebelében és ennek támogatásával hamarabb hiszszük elérni s e mellett foglaltunk állást, a testület ellensége, kerékkötője lett a címünk. Ezek az anatemát kiabálók nem tudják, vagy legalább is elfeledik, hogy a kit a sors a közszolgálat szekereire dobott, annak utjai veszélyes örvények mellett és meredekeken vezetnek keresztül; a ki azon tüzes, fiatal paripákon akar tova robogni, legyen óvatos és boldog lehet, ha válságos perceiben legalább kerékkötő felett rendelkezik, mert a vakon való előrohánás könnyen katasztrófát idézhet elő. Ebben az értelemben viselem címetem és vállalom a felelősséget. Ez a válaszom azon kollegáimnak, a kik hol névtelen, hol pedig hamis név alatt több oldalról levélben így tiszteltek meg. Azonban mint az életben mindennek, úgy a kerékkötőnek is meg van a maga alkalmaztatási határa. Ha azt látom, hogy jövőm boldogulása, sőt existenciámtól függ, hogy valahová, a hová minden előjogaim meg vannak, határidőre beérjek, akkor jómagam is reszkírozok egy nem multhatatlanul bekövetkező kis nyaktörést, de a kerékkötőt bizony eldobom. Most csak az a kérdés, hogy a döntés után ennek ideje bekövetkezett-e vagy sem? Bizony-bizony úgy állunk, hogy a hátraszorítás okozta sajtó sebünk felfakadása kezd általánossá válni. Ezeknek behégesztésére a pusztá igéret ma már nem elég; nekünk most már végleges statusrendezés kell és eziránt kell az Országos Egyesületnek lépéseket tenni. Ha mélyen gyökeredző László Pál urnak ama kijelentése, hogy a m. kir. adóhivatali tisztviselők érdekeit a Közp. Egyesület állandóan védelmezi, úgy adjon nekünk, kik az Egyesület önzetlen támogatásában bízunk, az által igazat, hogy teljes súlyával vesse közbe magát a végett, hogy statusunk rendezése az 1909. évi költségvetés keretében szintén végleges megoldást nyerjen. Nekünk az 1909. évi költségvetés keretén belől szintén meg kell kapnunk azt a statusbeosztást, melyet maga az államkormányzat kilátásba helyezett, de a melyet az 1909. évi költségvetésben felében akar megvalósítani. Az a fél segítség az adóhivatali tisztviselőkben nagyobb elkeseredést idézett elő, mintha pusztá igéretnél egyebet nem kaptunk volna. A kormányának ama kijelentése, hogy az adóhivatali tisztviselők statusrendezése ezzel *nem lenne még végleges* azt enyhíteni nem képes, ellenkezőleg az elcsüggedést növeli és a kifakadások szakadatlan láncolatának lett kútforrása. A munkakedv annyira megcsappant, hogy mi, a kik egy emberi erőt megőrlő szolgálat után oda kerültünk, hogy terhes hivatalunk minden mozzanatáért a felelősséget hordozzuk, a legnagyobb aggodalommal nézünk a jövő elé, mert egy deprimált és az elégedetlenség által munkakedvét vesztett testülettől eredményes működést várni nem lehet. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete *erkölcsi kötelessége tehát*, hogy elkövesse mindent, hogy az adóhivatali tisztviselők statusa is az 1909. évi költségvetésben úgy rendezessék, hogy a VII. fizetési osztályban nemcsak a 20, hanem az összes 40 hely betöltessék s hogy ezzel kapcsolatosan a további osztályok is kikerekítenek. Ez nem egyeseknek, hanem kizárólag az államszolgálatnak érdeke, mert általa minden további mozgolódásnak létjogosultsága megszűnik, a kedélyek lecsillapulnak, hogy az odaadó munkálkodásnak adjanak helyet, míg így a levegőben függő törekvések, habár személyi áldozatok árán is, olyan veszélyeket rejtenek magukban, mi miatt a nagyobb veszteséget a szolgálat fogja szenvedni. Nagyságos Uram, mint az állami tisztviselők sajtóorgánumának vezetője, vegye kezébe az ügyet.

Vigye keresztül, hogy az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete azt a lépést, a melyekre most rámutattam, halogatás nélkül tegye meg. Ez kötelessége azon célnál fogva, melynek szolgálatába szegődött; de kötelessége másrészt, mert testületünknek jelentékeny része tagja az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete egyetemének. Sérelmünk olyan evidens, hogy a felett tanácskozni és szakvéleményt adni szükségtelen. Ha ez megtörténik, megszűnik az ok, hogy az adóhivataliak külön egyesülete tovább működjön és önként vissza fog térni oda, a hol minden állami tisztviselőnek lennie kell.»

Közöltük a felszólalást és arra nyomban meg is adjuk a választ. E sorok írója szomorú utat tett e napokban Győrbe. Sógora: *Perczel Lajos* temetésére ment. Ez alkalommal találkozott a vasuton Batthyány Tivadar gróffal, a ki akkor utazott haza Lajtafalura, nagyenyedi útjából. Szóba került az adóhivataliak sorsa és statusrendezése is. Kijelenthetem, hogy soha melegebb barátja nem volt az adóhivataliaknak a nemes grófnál, a ki most is kijelentette, hogy a maga részéről *minden lehetőt el fog követni, hogy az adóhivataliak sérelme orvosoltassék*. Ő maga is belátja, hogy itt sérelemről van szó és kész eziránt lépéseket tenni. Ő maga fogja ezt a kérdést a legközelebbi igazgató-választmányi ülésen szóba hozni, a postások és az erdészeti tisztviselők hasonló sérelmeivel együtt. A mit ő tehet, azt meg is fogja tenni... Nagyon kérjük tehát adóhivatali tisztviselőtársainkat, legyenek addig is türelemmel. A mit az Országos Egyesület tehet, azt lelkesültséggel meg is fogja tenni. Aziránt pedig legyenek meggyőződve, hogy úgy lapunk, mint ennek felelős szerkesztője, mint eddig, ezentul is a legmelegebben fogja támogatni azokat a törekvéseket, a melyek az adóhivataliak boldogulását, megelégedését segítik elő. Három évtized áll mögöttünk és ez a nagy mult a mi tanunk, hogy egyéni érdek nélkül, becsületés ügyszeretettel igyekeztünk az adóhivatali tisztviselők érdekeit védelmezni. Ez lesz ezentul is feladatunk.

Már lezártuk lapunkat, midőn ebben a tárgyban egy másik adóhivataltól szintén kaptunk levelet. Ezt a levelet aláírta az adóhivatal egész tisztikara. Miután pedig kötelességünk, hogy az Országos Egyesület igazgató-választmányát, a mennyire az módunkban áll, *a tisztviselői közvélemény* iránt felvilágosítsuk, közreadjuk ezt a levelet is. Csak azt a megjegyzést fűzzük hozzá, hogy a végcélra nézve meg egyezik az előbb közölt levéllel, mert ez is azt kívánja, hogy a statusrendezés kérdésében, az adóhivataliakra nézve ne várja be a választmány a kiküldendő adóhivatali szakbizottság véleményét, hanem *azonnal hozzon határozatot*. A levél érdemi része így szól:

«Meggyőződésünk az, hogy a központi választmány minden egyes tagja jóindulattal van testületünk iránt. Ebben a tudatban és mert közismert dolog az, hogy míg minden más bransban teljes mértékben keresztülvezették a statusrendezést, addig épen az adóhivataliak azok, a kiknél ismét kivételt tettek, emeljük fel szavunkat. A mi kívánságunk, a mi óhajunk és kérelmünk mindenki előtt ismeretes. Ismeri azt közszeretben álló elnökünk és elnöktársa és ismeri a választmány minden egyes tagja. Abból áll, hogy a statusrendezést *ne részlegesen*, hanem *teljes mértékben* vezessék keresztül az 1909. évi költségvetésben. E felett tehát vitának vagy tárgyalásnak helye nincs. A statusrendezést maga a kormány jelentette ki sürgősnek. Legtöbb szakmában meg is történt. Hát *a mit másnak adták, adják meg nekünk is*. Ennek a megállapítására, ennek a kijelentésére nem kell a szakbizottságot igénybe venni. Ezt megteheti maga az igazgató-választmány is. A mi kérésünk tehát az: — és ennek előadására felkérjük ezennel ezen lap t. szerkesztőjét — mondja ki határozatban a választmány, hogy sürgősen kérvényt ad be a pénzügyministerhez, valamint a képviselőház pénzügyi bizottságához, a melyben kéri, hogy a m. kir. adóhivatali

tisztviselők létszáma, a többi szakokhoz képest, teljes mértékben rendeztessék az 1909. évi költségvetésben, hangsúlyozva, hogy a mellőztetést ez a testület már azért sem érdemelte meg, mert évtizedek óta ez képezte az állami kormányzatnak mindég hamupipókéjét, a kiért semmit sem tettek, a kit elhanyagoltak mindenha. Ha tehát valahol segítség kell, úgy az adóhivataliak azok, a melyek erre méltán és jogosan számot tarthatnak. Miután pedig jól tudjuk azt, hogy az ilyen kérvényezésnek csak úgy van foganatja, ha azt kellő számú országgyűlési képviselő élőlőszóval, vagyis úgy a kormánynál, mint a pénzügyi bizottságban való fel-szólalással támogatja, az érdekelt m. kir. adóhivatali tisztviselőknek, a kik az illető székhelyen laknak, az volna a kötelessége, hogy azokat a képviselőket, a kik a pénzügyi bizottságnak a tagjai, keressék fel és kérjék fel az ügy támogatására. Ha ezt tesszük, még eredményt érhetünk el. Azt már nem is kérjük, hiszen a mi szeretett elnökünk: Batthyány Tivadar gróf ur amugy is megeselekszi, hogy érdekünkben szót emeljen. Az isten áldása legyen a mi elnökünk és a központnak ez irányú lépéseim.

* **Az állami nyugdíjasok**, valamint ezek özvegyeinek és árváinak anyagi helyzete oly tűrhetlen, hogy ennek a kérdésnek a tanulmányozására a mi Országos Egyesületünk hogy bizottságot küldött ki Robel Román pénzügyi tanácsos elnöke alatt. Ez a bizottság most bemutatta a tárgyalásainak eredményéről szóló jelentést, valamint a miniszterelnökhöz intézendő felirat tervezetét, melyet az igazgatóválasztmány a legközelebbi ülésen fog tárgyalni. Tudvalevő dolog, hogy ez a kérdés már egy alkalommal napirenden volt, de akkor a bizottsági javaslat, Ébersz Károly miniszeri tanácsos javaslatára, visszaadott a bizottságnak. Most, mint látjuk, Ébersz Károly észrevételei figyelembe vétettek és így valószínű, hogy a felterjesztés tervezetét a választmány el is fogadja. Szól pedig ez a felterjesztés a következőképen:

«Az államot polgári alkalmazásban szolgált nyugdíjasoknak, valamint azok özvegyeinek és árváinak anyagi helyzete semmivel sem kedvezőbb a katonai nyugdíjasokénál, miért is a magas Kormány több ízben tapasztalt kegyes jóindulatába és igazságosságába vetett bizalommal esdő szavunkat az iránt bátorodunk felemelni: méltó-tassék addig is, míg a nyugdíjak mérve törvényhozási uton a változott életviszonyoknak megfelelőleg újból szabályoztatik, intézkedéseket tenni oly irányban, hogy a nyugdíjakra utalt vagyontalan polgári nyugdíjasok, valamint az állami tisztviselők özvegyei és árvái kegyelmi uton ép úgy nyugdíjfelemelésben részesüljenek, mint a hogy a katonatisztek, illetve azok özvegyei és árvái a fentebb említett törvény, illetve legfelsőbb elhatározás alapján magasabb nyugilletményeket nyertek. A nyugilletmények ilyen módon való felemelése annál is inkább indokolt, mert ezáltal azon nyugdíjasok sérelme is orvoslást nyerne, a kiknek nyugilletménye a közelmúltban, de még az 1904. évi I. t.-cikk alapján folyósított személyi pótlékok engedélyezése előtt és így ezen pótlékok figyelembevétele nélkül állapított meg.»

* **A magy. kir. állampénztárak** személyzeti létszámában kinevezettek *Szigeti József* és *Bodócsi Béla* segédpénztárnokok pénztárnokokká, *Penna Béla* és *Stadler Nándor* tiszttek pedig segédpénztárnokokká. Felhasználjuk az alkalmat és felvetjük a kérdést: vajjon miért nincsenek a központi állampénztár tisztviselői a *m. kir. adóhivatali tisztviselők statusába foglalva*? Teljesen egyforma minősítés és egyforma működési körük mintegy megköveteli, hogy egy létszámba is foglaltassanak. De szükséges volna ez azért is, mert így alkalom és mód kínálkozik arra, hogy a szakmájukban kiváló adótárnokok és adóosztálytisztviselők besorozhatók és áthelyezhetők volnának a központi állampénztárba is, a minthogy nem egyszer történt, hogy adótárnokból lett állampénztári igazgató. A sokféle status egyébként sem helyeselhető és már az egyöntetű elbánás

is megköveteli, hogy ebben a tekintetben a mai állapotot változtassanak.

* **Ghyczy Kálmán**, az egykori pénzügyminiszer érdemeit méltatták e napokban Komáromban, a hol emléktáblával látták el a pénzügyigazgatósági épületet, a hol Ghyczy született. Bennünket tisztviselőket ez az ünnepély két szempontból érdekel. Először, mert az ünnep első-sorban a pénzügyi administratio terén működő tisztviselők egykori főnöke emlékének szólt és másodsorban, mert Ghyczy Kálmán mai utódja: Wekerle Sándor oly nemesen szép beszédben méltatta egykori elődje érdemeit, a melyet kötelességünk e lap hasábjain is megörökíteni. A néhai tanítványok és a volt vezető hűséges tisztviselőinek hálás szeretete nyilatkozott meg Wekerle szavaiban, mely szeretet a mai világban igazán ritkaság-számba megy. A pénzügyminiszeriumot képviselték az ünnepélyen, a miniszteren és Popovics Sándor államtitkáron kívül: Kupecz Ödön államtitkár, báró Pongrácz Vince, Kugler Miklós, Végh Mihály dr., Margittay József dr., Wieland József, Szerdahelyi Jenő miniszeri osztálytanácsosok, Paduch József kir. tanácsos, segédhivatali főigazgató; a földmivelésügyit Otlík Iván államtitkár képviselte. Ott volt Günther Antal igazságügyminiszer is. Az emléktábla leleplezése után Wekerle Sándor miniszterelnök a következő, igazán szép beszédet mondotta:

«Kevesen vagyunk, a kik kora ifjúságunkban oly szerencsések voltunk, hogy oldala mellett működhattunk. Örökké fénylik előttem az a példa — nehéz küzdelmeimben mindig buzdítólag hatott rám — ha visszaemlékszem, hogy a hajlottkoru államférfiu kora reggeltől késő estig szakadatlan munkáját, egész erejét a haza boldogításának szentelte. Örökké fénylő, szép példa lesz előttem az a bölcs higgadtság és megfontoltság, a melylyel nehéz viszonyok között pénzügyeinket vezette; az a mérséklet, a melylyel arra intett, hogy nemzeti törekvéseink érvényesítésénél sohase feledkezzünk meg erőtenyezőinkről, mert nem szabad kísérleteket tennünk, hanem biztos uton, folyton elő e kell haladnunk. Nem azt a hazaszeretetet kívánta ápolni, a melynek lángja égre tör, sokszor alkot, de sokszor rombolólag hat, hanem a hazaszeretetnek azt a tüzet ápolta, a mely mindig csöndesen, de egyformán lobog. Ennél a gyakorlati politikánál kívánta érvényesíteni igazsáikat és ennek érvényesítésénél a következetes kitartás, az önzetlenség, a tisztán a közéletnek való élés, ez jellemezte Ghyczy Kálmánt. Azért örömmel adok a felett is kifejezést, hogy épen a pénzügyi épületen van az emléktábla, a mely ágazatnak ő volt a vezetője, mondhatnók a pénzügyi kibontakozásnak egyik uttörője.»

* **A nagykarolyi tisztviselők** értekezletet tartottak az elmúlt héten, Plachy Gyula kir. tanácsos pénzügyigazgató elnöke alatt. Az értekezlet tárgya volt: Nagykarolyinak megfelelő lakbérosztályba való sorolása végett a szükséges intézkedéseket megtenni. Megállapították a pénzügyminiszerhez felterjesztendő kérvényt is. Elnök szóba hozta egy tisztviselő-otthon létesítését, a mit a lakásdrágaság tesz indokoltá.

* **Az informálás ellen.** Az országos birói és ügyészi egyesület a felsőbiróságok körében annyira elterjedt információnak kiküszöbölése végett terjedelmes beadvánnyal fordult az igazságügyminiszerhez. A beadvány felsorolja az informálás hátrányait; aztán így folytatja: a biró ugynevezett jóindulatának kikérése pedig, a legtöbb információnak a kedvelt ürügye, a dolog természeténél fogva azért fölösleges, mert a biró mindegyik ügyfél érdekében egyaránt részrehajlatlan tárgyiasággal, igazságosan és méltányosan tartozik bíraskodni s mert a rosszindulatot a törvény és a biró esküje épen úgy tiltja és kizárja, mint az egyoldalú kedvezést vagy méltányosságot. Ezek szerint az információnak csak káros és veszélyes hatásai vannak

A bírótól igen sok, hasznosabban értékesíthető időt rabol el; tág kaput nyit a bíró és a jogszolgáltatás, megbízhatóság és hozzáférhetetlenség meggyanusításának, sőt módot ad arra is, hogy az érdekelt és jóhiszemű ügyfelek rovására visszaélések is történjenek. Mindezeket a káros és veszedelmes hatásokat kizárna a bírói ügyviteli szabályoknak olyan rendelkezése, a mely az információt minden ügyben megtiltja és ezért ismételtelen kéri a ministert, hogy a bírói ügyviteli szabályokat ilyen értelemben sűrűsösen módosítsa.

* **A kataszteri helyszínelési és nyilvántartási biztosokhoz** köriratot intézett *Bassó Bertalan* pénzügyi tanácsos és *Szurovy Gyula* pénzügyi titkár. A köriratnak az a célja, hogy a kataszteri felmérés tagjait, valamint a kataszteri térképtárak tisztviselőit és a kataszteri irattárt kezelő tiszteket felhívja, hogy az Állami Tisztviselők Országos Egyesületébe, mint tagok, lépjenek be, hogy így meg lehessen alakítani a mi Egyesületünk kebelében a *kataszteri helyszínelési és nyilvántartási biztosok szakbizottságát*. A második célja ezen tömörülésnek az volna, hogy a pénzügyi fogalmazási tisztikar és a kataszteriek között felmerült egyenlenséget és félreértést eloszlassa és az annyira szükséges megértést és a békét teremtsen meg. Miután pedig ennek az igazán dicséretes mozgalomnak az élén *Bassó Bertalan*, lapunknak évtizedek óta munkatársa áll, a ki minden téren és mindenütt csak jót és békességet vetett, nincs okunk kételkedni, hogy ez a mostani dicséretes vállalkozása is sikerrel fog végződni. De méltánylást és elismerést érdemel ez az újabb mozgalom még azért is, mert ugyanazon nyomokon, ugyanabban az irányban halad, a melyet a mi Országos Egyesületünk kitűzött. Célja ugyanis, hogy a kataszteri tisztviselők minél nagyobb számban lépjenek be az Országos Egyesületbe, hogy így a kataszteri szakbizottságot minél előbb megalakítani lehessen. Felvetik a kérdést a körirat aláírói: nem volna-e célszerű e tekintetben egy országos értekezletet tartani és ha igen: kik volnának erre meghívandók? A mozgalom fejlődéséről értesítjük lapunk olvasóit.

* **A pénzügyigazgatás köréből.** *Roediger Gyula* pénzügyi tanácsos, temesvári pénzügyigazgató-helyettes, a VII. fizetési osztályban való meghagyás mellett, gyulai pénzügyigazgatóvá, *Oltványi Ferenc* pénzügyi titkár, dévai pénzügyigazgató-helyettes pedig a temesvári pénzügyigazgatóságához való áthelyezés mellett pénzügyi tanácsossá nevezetett ki. A gyulai új pénzügyigazgató: *Roediger Gyula* nem rég óta van Temesvárott. Előbb Székelyudvarhelyen hosszabb ideig vezette mint helyettes a pénzügyigazgatóságot. 1853-ban született és már 32 éve annak, hogy szolgál. Egyike azoknak, a kik sokat tanultak, még többet tapasztaltak és így szakmájukban teljesen otthon érzik magukat. Rendkívüli jószívű kollega, a ki valaha *Mocsári Bélával* és *Benedek Sándorral* szolgált. Ez utóbbiak ma is szeretettel említik a *Roediger* nevét. — *Oltványi Ferenc*, eddig dévai helyettes, 1854-ben született Bácsban. 1879-ben adótiszt lett a pancsovai adóhivatalnál, a hol abban az időben egyetlen egy magyar tisztviselő sem volt. 1881-ben fogalmazóvá lett kinevezve, másfél évre rá Boszniába ment, a hol 2 évig szolgált. Azután visszakérülve, titkár lett, végre 1902-ben Déván helyettes. — *Magyary Miklós* kir. tanácsos, az új szolnoki pénzügyigazgató, f. hó 25-én foglalta el hivatalát. Ez alkalomból a pénzügyigazgatóság, számvevőség és m. kir. adóhivatal tisztikara testületileg tisztelgett előtte *Gallér János* pénzügyigazgató-helyettes vezetése alatt. *Gallér* üdvözlő szavaira *Magyary* keresetlen, rövid beszéddel válaszolt, mely a megjelent tisztviselőkre igen rokonszenves hatást gyakorolt. — *Hosszu Gyula* pénzügyi tanácsos, nagyszabeni pénzügyigazgató-helyettes szabadságáról visszatért.

* **A számvevőségek köréből.** *Mathes József* pénzügyi tanácsos, pénzügyministeri számvevőségi főnök, megvizsgálta a nagyszabeni m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség ügykezelését és ez alkalommal teljes megelégedést fejezte ki.

* **A m. kir. adóhivatalok köréből.** *Mrkics György* mitroviczai és *Radovics Péter* zenggi adótárnokok I. oszt. tárnokokká, *Neralics Milán* otocsácsi és *Ferkoics Károly*

ogulini adóhivatali ellenőrök I. oszt. m. kir. adóhivatali ellenőrökké lettek kinevezve.

* **A bányászat körébe** tartozó ágazatoknál alkalmazott tisztviselők egyesített létszámában kinevezetett *Kémény Győző* m. kir. mérnök főmérnökké, *Trieber Elek* segédmérnök mérnökké.

* **Halálozások.** Szegény kollegánkat: *Bánfi Károly* esztergomi m. kir. adótárnokot, sok csapás érte. Nem rég leányát temette, most 18 éves fia halt meg. Az isteni gondviselés nyugtassa meg a gyászoló szülőket. — *Várady Gábor* m. kir. törvényszéki bíró Máramarosszigeten, 46 éves korában meghalt Budapesten. — *Medveczky János* nyug. m. kir. járásbíró, 76 éves korában meghalt Budapesten. — *Gönczy Sámuel*, m. kir. ítélőtáblai irodatiszt, 56 éves korában Kassán meghalt. — *Kőrösi Borbély József* debreceni m. kir. adóhivatali segéd, 44 éves korában meghalt Debreczenben.

LEVELEZÉS.

A posta-távirda intézmény személyzetének létszámviszonyairól szóló, lapunk legutóbbi számában hozott közlemény adatai helyesek. Csakhogy ezek az adatok kizárólag csak Budapestre vonatkoznak és ez kimaradt a közleményből. Tessék ilyen értelemben azt helyesbiteni.

R. V. erdőszám-tanácsos, Tótsóvár. Az a kérdés, hogy a hivatal mint kegyur által a lelkészeknek és tanítóknak fizetett terményváltást utólagosan, vagy előlegesen kell-e fizetni? Válaszunk következő: ha a szolgálati szabályok 104., 105., 110. stb. §-ait figyelembe vesszük, az illetményeket előzetesen kellene kiszolgáltatni, a mi természetesen is, mivel a lelkész, a kinek gabonája, fája, sója stb. van a kegyurtól, utólagosan nem lehet, nem fűthet, nem szóghat.

P. J. kataszteri főmérnök, Pécs. Az 1908. évi állami költségvetésről szóló 1908: XXVII. t.-c. 9. §-a, az állami hivataloknál alkalmazott díjnokok szolgálati és anyagi helyzetének javításáról intézkedő 1897: XXIV. t.-c.-nek csakis a 2. §-a 4. pontját módosítja, illetve egészíti ki. Ez a módosítás az állami hivataloknál alkalmazott díjnokokat szolgálatképtelenség esetén megillető nyugdíj mérvét emeli föl, 10 szolgálati év után 200 koronáról 400 koronára s módosítja az alaptörvény rendelkezéseit annyiban is, hogy ezental az állami díjnokok nyugdíjigénye nem tíz évenként, hanem a 10-ik éven túl bezárólag a 40 ik évig, minden további teljes év után növeli a nyugdíj mérvét 20 koronával, úgy hogy díjnoki alkalmazásban megszakítás nélkül töltött 40 év után az illetők évi 1000 K állandó nyugellátásban részesülnek. Szabályozza az idézett 9. §. a díjnokok elhalálozása után a hátrahagyott özvegyek és árvák ellátását is, a kik tudvalevőleg az alaptörvény értelmében ellátásra való jogosultsággal eddig nem bírtak. Minden egyéb tekintetben az alaptörvény rendelkezései továbbra is érvényben maradtak. A levélben foglalt kérdés érdemére nézve azonban választ csak akkor adhatnánk, ha közölte volna, hogy az illető bezárólag mely időpontig volt díjnok, s mikor lett tisztviselővé kinevezve s a díjnoki szolgálat után közvetlenül, minden megszakítás nélkül következett-e a tisztviselői szolgálat. Ha ezeket az adatokat részletezi, úgy lapunk főmunkatársa: *Sólyom Jenő* pénzügyi főtanácsos, szerkesztőségünk utján, készséggel megadja a kívánt szakavatott választ.

P. István, Miskolcz. A nyílt levelet nem tehetjük közzé, mert a mi meggyőződésünk az és ez egyezik pénzügyi számvevőségi tisztviselőtársaink tulnyomó többségének nézetével is, hogy a statusrendezésre nézve panaszra nincsen oka a számvevőségeknek. Az az állítás tehát, hogy a számvevőségek mellőzve lettek, vagy hogy «a pénzügyi tisztviselők között a legmostohább sorsra jutottak», nem indokolt. Bárha minden egyes status úgy rendezetnék, mint épen a pénzügyi számvevőségiké. Levélét tehát félretettük, mert nekünk nem szabad az igazságot a maga valóságából kicsavarni.

Postásnak. Arra a cikkre nincs válaszuk. Hiszen egy előkelő idegen írta azt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**
(Lakás: Maglód, Pestmegye.)

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.)